

Zveza društev za socialno gerontologijo Slovenije že nekaj let v lokalnih mrežah skupin starih ljudi za samopomoč izvaja izkustvene delavnice, ki pomenijo obliko strokovne podpore in permanentnega učenja za prostovoljce – voditelje skupin. Nekaj številčk nazaj (26. št.) je bila opisana vsebina delavnice *Kaj mi prostovoljstvo omogoča*, tokrat pa predstavljamo izkustveni delavnici *Moja vloga prostovoljca – voditelja skupine* ter *Vloge in naloge posamezne funkcije v okviru (lokalnega) medgeneracijskega društva*.

➤ Moja vloga prostovoljca – voditelja skupine

Namen te delavnice je osvetlitev vloge prostovoljca – voditelja in nalog, ki jih izvaja. Srečanje pričnemo z uvodnim vprašanjem *Kje se trenutno vidim v vlogi prostovoljca - voditelja skupine?* Pripomoček za delo je delovni list (drevo počutja), na katerem udeleženci obkrožijo ustreznega možica. V skupnem krogu nato razložijo svojo izbiro. Počutje je navadno zelo različno, navezuje pa se na doživljanje aktualnega stanja (in vzdušja) v lokalni mreži in v lastni skupini starih ljudi za samopomoč.

Sledi delitev skupine v pare in pogovor o osebnostnih lastnostih, ki so jim lahko v oporo ali pa predstavljajo oviro pri delu z ljudmi. Tudi te ugotovitve si podelimo v skupnem krogu. Največkrat navedene lastnosti so: *odprtost, komunikativnost, sposobnost povezovanja ljudi, potrpežljivost (tolerantnost), izbiranje pogovorne teme, ki ustreza vsem članom, želja po učenju, posvečanje skupini, spodbujanje komunikacije, reševanje konfliktov, delavnost in ustvarjalnost, želja po druženju v skupini, odgovornost, pripravljenost poslušati, sposobnost dajanja spodbude in podpore*. Po odmoru se posvetimo vlogi prostovoljca v programu *Skupine starih ljudi za samopomoč* in pogovor začnemo z razmišljanjem *Katere osebnostne lastnosti naj bi voditelj skupine imel?* Izhodišče predstavljajo lastnosti, ki so jih prostovoljci predhodno opisali, da so jim v oporo pri delu z ljudmi.

Nato preidemo na naloge, ki jih kot prostovoljci opravljajo. Vsem se zdi najpomembnejše: *skrb za redna srečanja, spoštovanje pravil vedenja in izbiranje ustrezne (povezovalne) pogovorne teme*. Poleg tega pa so navadno omenjene še naslednje naloge: *prevoz članov, skrb za pogostitev, pisanje kronike skupine, pisanje mesečnih poročil, organiziranje dodatnih dejavnosti skupine (npr. izleti, gosti, ogled razstav ali predstav)*. Udeleženci si v skupnem krogu izmenjajo razmišljanje, kako doživljajo našete naloge in katera jim pomeni (naj)večjo obremenitev oz. obveznost.

Sledi »obnova« vsebine Pravilnika o izvajanju programa skupin, ki se nanaša na vlogo voditelja, ter razmišljanje, kaj lahko spremenijo pri svojem prostovoljskem delu.

Voditelj skupine je oseba, ki se odloči za prostovoljsko delo, se želi družiti s starimi ljudmi in se usposobi za vodenje skupine. Vloga voditelja je, da redno tedensko organizira in vodi srečanje skupine, vodi dokumentacijo o delu ter da se redno udeležuje intervizijskih srečanj prostovoljcev. Srečanje zaključimo s povratno informacijo vsakega udeleženca, *kaj koristnega je spoznal o sebi. Nekaj spoznanj s preteklih delavnic: kako radi delajo in se družijo v svoji skupini, koristnost srečanj in izmenjave izkušenj med voditelji, želja po učenju...*

➤ Vloga in naloge posamezne funkcije v okviru (lokalnega) medgeneracijskega društva

Namen te delavnice je osvetlitev pomena društva in organiziranega prostovoljstva. Srečanje se prične z nekaj informacijami o tem, v okviru katerih sfer poteka zadovoljevanje potreb v sodobni družbi (*Abrahamsonov trikotnik sodoben družbe*) ter o umeščenosti društva v civilno sfero.

Udeleženci razmislijo, *kje se trenutno doživljajo v razmerju do lokalnega medgeneracijskega društva*. Kot pri prvi delavnici je tudi tu osnova za delo delovni list, kjer je narisano drevo in različni možici. Ti so na različnih višinah in vsak po svoje aktivni ter izražajo razna čustvena

razpoloženja. Izhodišče za razmišljanje sta vprašanji: *Kateri močic/i najbolj opisuje/jo tvoje počutje v društvu?* in *Kaj ti ta pozicija v društvu omogoča?* Po nekajminutnem premisleku vsak posameznik v skupnem krogu predstavi, katere močice je pobarval in kaj mu ta pozicija omogoča. Pogosto udeleženci povedo, da jim vključenost v društvo omogoča: *povezanost (vključenost), druženje, pozitivno samopodobo, sprejemanje, oporo, nove ideje, vključevanje v skupnost, ponos, »kažipot« za delo v skupini, preobremenjenost, sodelovanje, akcijo, izziv, potrditev, evalvacijo, možnost intervizije, reševanje osebnih stisk...*

V naslednjem koraku sledi pogovor o tem, kaj vsak od udeležencev naredi za to, da je na drevesu (op. deblo drevesa – društvo, veje – voditelji, stranske veje - člani skupin). Prikaže se paleta različnih vlog in nalog, ki so potrebne, da se izvaja program ter da društvo deluje. V parih nato razmislijo in nato na skupen plakat zapišejo naloge, ki jih izvajajo predsednik, tajnik, blagajnik in organizator lokalne mreže. Po razmisleku se v skupnem krogu podelijo spoznanja o zapisanem, ki so v praksi naslednja: *boljša osvetlitev posameznih funkcij v društvu in različnih nalog, ena oseba v več vlogah in preobremenjenost, prepletanje nalog, pomembnost pohvale za opravljeno delo, velika količina aktivnosti, pomen in nujnost jasne delitve nalog...* V zaključnem delu srečanja se – glede na specifično situacijo v posamezni lokalni mreži - razmišlja o potrebnih spremembah.